

Essunga kommun

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

VISION

I Jonslunds skola och fritidshem ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd

Detta dokument gäller för
Giltighetstid

Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2023-09-19
Jonslunds skola F-5 och fritidshem
Läsåret 2023/2024
Rektor Anna-Karin Lindberg
Un 2023/85

Innehållsförteckning

Inledning	3
Våra styrdokument	3
Diskrimineringslagen (2016:828)	3
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)	4
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §	4
Vad står begreppen för?	4
Kränkande behandling	4
Trakasserier	4
Diskriminering	4
Befogade tillsägelser	5
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2023/2024	5
Mål för läsåret 2023/2024	6
Konkreta åtgärder för 2023/2024	6
Främjande arbete	6
Förebyggande arbete	7
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	7
Ett ärendes gång	7
Uppföljning och implementering	8
Ansvar	8
Elevhälsoteam	8
Kontaktpersoner	8
Skolledning	8
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev	9
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen	10

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – oberoende av kön, oavsett etnisk tillhörighet, religion

eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom 1–2 arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse.
4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 11, sid 7)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2023/2024

På skolan och på fritidshemmet finns det väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Trygghetskarta har gjorts två gånger under läsåret (oktober och april). Trygghetskartorna har inte redovisats på samrådsmöten under läsåret. På samrådsmötena har nybyggnationen diskuterats.

Höstens och vårens sammanställning av trygghetskartorna visar på en stor trygghet bland eleverna. Det som framkom är att det kan uppstå en del konflikter på fotbollsplanerna. Detta har vi till viss mån kommit till rätta med då vi har utökat med ytterligare en fotbollsplan och att rastvärdarna fokuserar mer på den delen av skolgården.

På utvecklingssamtalen på höstterminen är trivsel och trygghet en stor del. Detta dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan, så att det lätt går att följa upp.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår elevcoach nära våra elever på raster och fritidshemstid. Detta har varit en mycket bra satsning som gett goda resultat bland annat genom enskilda samtal, arbete med elevgrupper samt en vuxen som finns nära våra elever. Rastvärdar erbjuder rastaktiviteter fyra raster i veckan. Det har varit väldigt uppskattat av eleverna. Vi ser att elever, som har svårt att aktivera sig själva, deltar i stor utsträckning i dessa lekar. Resultaten visar också att eleverna har förtroende för och känner att de kan prata med olika vuxna på skolan, vilket är ett kvitto på stor trygghet. Under läsåret har vi förstärkt med ytterligare rastvärdar under samtliga raster. Förstärkningen av rastvärdarna har fortsatt under detta läsår. Varje morgon har vi flera rastvärdar och vår elevcoach ute som tar emot eleverna. Musik spelas varje morgon, även under rasterna och likaså på fritidstiden. Vi har under läsåret genomfört relationskartor i alla klasser under både hösten och våren, för att kartlägga vuxnas relationer till eleverna och säkerställa att varje elev åtminstone har en trygg och säker relation med någon vuxen på skolan. På utvecklingssamtalet under vårterminen har även varje elev fått frågan om det finns någon vuxen på skolan som hen känner sig trygg att prata med. Alla elever anser att det finns någon vuxen som de känner förtroende att prata med.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet och genus fortlöper. Här har elevcoacherna på våra tre F-5 skolor gemensamt tagit fram ett årshjul.

Det har också genomförts en enkät med eleverna i åk 5 gällande trygghet och studiero. Där visar resultaten att de flesta elever känner sig trygga i skolan, men att det är två som känner sig otrygga. Det är några elever som upplever att det är pratigt och rörigt i klassrummet, vilket gör att det inte alltid är arbetsro. Likaså är det några elever som upplever att de inte får den hjälp som de önskar i klassrummet utan får vänta lång tid innan de får hjälp. Detta behöver vi arbeta vidare med under kommande läsår.

Mål för läsåret 2023/2024

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.
- Alla elever ska ha en god studiero.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sin egen och andra elevers välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans/ fritidshemmets personal om någon inte känner sig trygg.
- Nya Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
- Alla ska använda ett respektfullt språk.

Konkreta åtgärder för 2023/2024

- Vuxennärvaro genom bussvärdar, rastvärdar och pedagogisk lunch.
- Elevrådet ansvarar för implementeringen av ordningsregler.
- Elever ska ha kunskaper om denna plan.
- Tydliga rutiner kring ärendets gång. Se bilaga 1.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Fritidshemsbarnen delas in i åldershomogena grupper delar av eftermiddagen.
- Fritidshemmet använder alla lokaler på skolan på eftermiddagarna för att kunna erbjuda barngrupper med färre antal barn. Det erbjuder en lugnare miljö med lägre ljudnivå och tempo.
- Elevrådets ordningsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Värdegrundsfrågor är ett naturligt inslag i samlingen på fritidshemmet.
- Friends har tagit fram övningar som är enkla att genomföra i klassrummen.
- Alla elever kommer att få titta på och diskutera filmen "Samtycke för barn".
- Rörelsesatsningen med rastvärdar som erbjuder rastaktiviteter 4 raster i veckan.
- Utbildningskonceptet Trygghet och studiero

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.

- Aktuella ärenden lyfts vid en personalkonferens i veckan.
- Fritidspersonal lyfter barnärenden på fritidsmöte samt på skolkonferensen
- Värdegrunden genomsyrar all undervisning. Nya kursplanen i Lgr 22 belyser detta tydligt.
- All personal arbetar medvetet med värdegrunden.
- Trygghetskarta genomförs två gånger per läsår.
- Barnsamtal genomförs på fritids två gånger/ år.
- Planen tas upp på klass- och elevråd.

- Ordningsregler
- Arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret.
- Pedagogisk lunch.
- Relationskarta genomförs två gånger per läsår

Förebyggande arbete

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Förankring

- Eleverna/fritidshemsbarnen ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom elevrådet/fritidsråd.
- Klassläraren ansvarar för att informera elever och vårdnadshavare.
- Elevrådet förankrar ordningsregler i klassrådet.
- Information om likabehandlingsplanen ges på läsårets första samrådsmöte.
- Filmen ”Samtycke för barn” visas för alla elever.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Personalkonferenser. Trygghetsärendet har en stående punkt.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Trygghetskarta.
- Frånvaroavstämningar vid frånvaro enligt vår handlingsplan.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare tar kontakt med skolan.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt, inom två arbetsdagar.
- Ärendet utreds och dokumenteras i dokumentationssystemet, rorenata.
- Ärendet rapporteras skyndsamt och kortfattat till utbildningschefen.
- Utredning och uppföljning, se bilaga 1 och 2.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvar

Alla som arbetar på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Annelie Salthammar	kurator	0512-570 87, 0706-88 35 14
Lena Olsson	speciallärare	072-973 36 81
Linda Härling Samuelsson	elevcoach	076-851 34 25

Skolledning

Anna-Karin Lindberg	rektor Jonslunds skola och fritidshem	0512-57041
---------------------	---------------------------------------	------------

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse.	All personal
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem- och berörda parter, enskilt eller i grupp. Samla så mycket information som möjligt.	All personal
Steg 3	Dokumentera i Prorenata. Informera berörda lärare. Informera rektor. Rektor anmäler händelsen till utbildningschefen och utbildningsnämnden.	All personal/rektor
Steg 4	Kontakt med berörda vårdnadshavare.	All personal/ rektor
Steg 5	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal
Steg 6	Uppföljande samtal med berörda elever. Dokumentera i Prorenata. Återkoppling till vårdnadshavare.	Klasslärare/ mentor /fritidshemspersonal/ elevcoach
Steg 7	Möte med elev, vårdnadshavare och klasslärare/fritidshemspersonal/ elevcoach.	Klasslärare/ fritidshemspersonal/ elevcoach
Steg 8	Möte med elev, vårdnadshavare, klasslärare/fritidshemspersonal/ elevcoach och rektor.	Rektor
Steg 9	Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Rektor
Steg 10	Eventuell anmälan till socialtjänst. Eventuell polisanmälan.	Rektor
Steg 11	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört.
Klassläraren/mentor ansvarar för uppföljningen.

Steg 1-4 Ska ske skyndsamt.

Steg 1-6 Ska genomföras vid samtliga kränkningsärenden.

Steg 7-11 Vid allvarligare händelser eller om kränkningarna inte upphör.

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor/ansvarig chef, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 8	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor/Ansvarig chef